

Demokrasinin boynundaki ilmek; 17 Eylül

BÜLENT KORUCU

18/09/2009

Demokrasi tarihimizin en kara günüydü, 17 Eylül. Kanlı bir darbenin hunharca katlettiği Başbakan Adnan Menderes'in idam yıldönümünü, hak ettiği biçimde anabildiğimiz söylenemez.

Hak ettiği şekilde anmadan kastımız ağıtlar yakmak değil. Acıyı tazelemek beklentimiz de yok. Maalesef biz, o günü hatırlamak zorunda olan bir ülkeyiz. Bu memlekette hâlâ başbakanlar 'iki gömleğim var, biri idamlık, diğeri bayramlık' deme ihtiyacı içinde. Belki de yeterince hatırlamadığımız, gerektiği ölçüde analiz edemediğimiz için bu noktadayız. Başbakanını asmış olmanın hacaleti yetmezmiş gibi, bu tehdidi siyasilerin başında sallandırmaya devam ediyoruz.

Menderes'in idamı basit bir siyasî cinayetin çok ötesinde etkiye sahip. Zaten cinayeti planlayarak işleyenlerin amacı da buydu. O meşum fotoğrafın siyasîlerin şuuraltında hep canlı kalması arzulandı. Böylece 'haddi aşan sonu' bilinsin istendi. Halk, Menderes ve arkadaşlarının itibarını ilk günden iade etti. Onun devamı olduğu iddiasındaki partiye, tehditlere ve gözdağlarına rağmen oy vermeye devam etti. Aynı hakkaniyet ve civanmertliği siyasîlerin gösterebilmesi için 29 yıl geçmesi ve Turgut Özal'ın başbakan olması gerekti. 1990 yılındaki naaşların nakline katılan yüzbinler de iade-i itibarın tesciliydi. Yıllarca Menderes'in mirası üzerinden siyaset yapan Süleyman Demirel ve şürekası cenazelerin nakledilmesi için girişimde bulunmadı ya da bulunamadı. Yetmezmiş gibi aktif rol aldıkları 28 Şubat postmodern darbesini meşrulaştırmak ve Ergenekon'u savunmak adına 'Demirkırat'a yüklenmeyi bile denediler. Onlara ve darbe alkışçılarına cevabı Menderes'in oğlu Aydın Bey, Aksiyon dergisinde verdi: "Kişiliklerinin bir yeri CHP'li kalmış. Şartlar değişince siyasi düşünceleri aslına rücu etmiş. Suçlamaları eleştiri olarak ele alacak olursak, bunu fazla önemsemem. Ancak bu tavır eleştiri boyutlarını -özellikle bazı basın organlarında- maalesef aşmıştır. Diyorlar ki 'Menderes'i astık, seni de asarız.' Bu, mevcut hükümeti darbeye, darağacıyla tehdittir. Diğer bir yönüyle hâlâ utanmadan '27 Mayıs'ı biz yaptırдық, üç kişiyi biz astırdık' diye övünmeye devam etmekte. Sahipleri için de fevkalade utanç verici olması gereken bir durumdur. 'Biz bu filmi iki kere görmüştük' diyenler çıkmaktadır. Hayır, bu film bir kere daha seyredilmeyecektir."

İdamlık ve bayramlık gömlek ifadelerini merhum Özal da kullanırdı. Ne yazık ki o da, şimdi aynı sözleri tekrarlayan Tayyip Erdoğan da boşuna söylemiyor. Türkiye, darbe özlemcilerinden yakasını bir türlü kurtaramıyor. 21. yüzyılda televizyon ekranlarında darbenin meşru olduğunu savunan aydınlar(!) görüyoruz. Bir yüksek mahkemede başsavcı sıfatıyla görev yapan bir hukukçu(!) 27 Mayıs'ın halkta bayram havasıyla karşılandığını ileri sürebiliyor. Demokrasi taraftarları, bu kadar pervasız ve yüksek sesle görüşlerini savunamıyor.

Bütün darbelerin anası konumundaki 27 Mayıs'la hesaplasmadan ve onu hak ettiği şekilde mahkûm etmeden demokrasinin oturacağına inanmıyorum. Menderes'in akıbeti, darbeseverlerin Türk halkının ve siyasetçisinin şuuraltına diktikleri bir korkuluk. Onu söküp atmadan bu tarladan verim almak mümkün olmayacak. Bu ilmeği boynumuzdan çıkarmak zorundayız. 17 Eylül'e bu gözle bakmalıyız.

b.korucu@zaman.com.tr